



Grondwettelijk Hof

**Arrest nr. 99/2026
van 17 september 2026
Rolnummer : 8511**

In zake : het beroep tot vernietiging van artikel 40 van het programmadecreet van de Franse Gemeenschap van 11 december 2024 « houdende diverse bepalingen betreffende Onderwijs, schoolgebouwen, Onderzoek en cultuur », ingesteld door de vzw « Fédération des Étudiant·e·s francophones ».

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters Pierre Nihoul en Joséphine Moerman, en de rechters Thierry Giet, Yasmine Kherbache, Danny Pieters, Sabine de Bethune en Magali Plovie, bijgestaan door griffier Nicolas Dupont, onder voorzitterschap van voorzitter Pierre Nihoul,

wijst na beraad het volgende arrest :

I. Onderwerp van het beroep en rechtspleging

Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 9 juli 2025 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 14 juli 2025, heeft de vzw « Fédération des Étudiant·e·s francophones », bijgestaan en vertegenwoordigd door mr. François Belleflamme, advocaat bij de balie te Brussel, beroep tot vernietiging ingesteld van artikel 40 van het programmadecreet van de Franse Gemeenschap van 11 december 2024 « houdende diverse bepalingen betreffende Onderwijs, schoolgebouwen, Onderzoek en cultuur » (bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 9 januari 2025).

De Franse Gemeenschapsregering, bijgestaan en vertegenwoordigd door mr. Michel Karolinski en mr. Vanessa Rigodanzo, advocaten bij de balie te Brussel, heeft een memorie ingediend en de verzoekende partij heeft een memorie van antwoord ingediend.

Bij beschikking van 17 juni 2026 heeft het Hof, na de rechters-verslaggevers Thierry Giet en Sabine de Bethune te hebben gehoord, beslist dat de zaak in staat van wijzen was, dat geen terechtzitting zou worden gehouden, tenzij een partij binnen zeven dagen na ontvangst van de kennisgeving van die beschikking een verzoek om te worden gehoord, zou hebben ingediend, en dat, behoudens zulk een verzoek, de debatten na die termijn zouden worden gesloten en de zaak in beraad zou worden genomen.

Aangezien geen enkel verzoek tot terechtzitting werd ingediend, is de zaak in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. *In rechte*

- A -

Ten aanzien van het belang

A.1.1. De vzw « Fédération des Étudiant·e·s francophones », verzoekende partij, voert aan dat zij ten aanzien van haar statuten doet blijken van een belang om de vernietiging te vorderen van artikel 40 van het programmadecreet van de Franse Gemeenschap van 11 december 2024 « houdende diverse bepalingen betreffende Onderwijs, schoolgebouwen, Onderzoek en cultuur » (hierna : het programmadecreet van 11 december 2024). Zij is reeds meer dan 50 jaar actief in het vertegenwoordigen van de belangen van studenten. Bovendien zijn 33 studentenraden, die 500 vertegenwoordigers en 170 000 studenten tellen, bij haar aangesloten. Zij werd overigens geraadpleegd vooraleer het programmadecreet van 11 december 2024 werd aangenomen en in dat kader heeft zij een negatief advies verstrekt.

A.1.2. De Franse Gemeenschapsregering betwist het belang van de verzoekende partij om in rechte te treden niet.

Ten aanzien van het enige middel

A.2.1. Het enige middel is afgeleid uit de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met de artikelen 170 en 173 van de Grondwet. De verzoekende partij voert aan dat de personen die de in de bestreden bepaling bedoelde gelijkwaardigheid aanvragen, worden onderworpen aan een verplichte heffing die niet in verhouding staat tot de verstrekte dienst. In dat verband zijn de bestuurden die die retributie moeten betalen, het slachtoffer van een discriminatie, met name ten aanzien van de andere bestuurden, van wie retributies worden gevorderd die in verhouding staan tot de verstrekte dienst. Gesteld dat de bestreden heffing als een belasting wordt aangemerkt, doet de verzoekende partij gelden dat de betrokken belastingplichtigen zouden worden gediscrimineerd ten opzichte van de andere categorieën die zijn bedoeld in artikel 9bis van het koninklijk besluit van 20 juli 1971 « tot vaststelling van de voorwaarden tot en de procedure van het verlenen van de gelijkwaardigheid van buitenlandse diploma's en studiegetuigschriften » (hierna : het koninklijk besluit van 20 juli 1971), aangezien niets verantwoordt dat de belastingplichtigen die een gelijkwaardigheid van het getuigschrift van het hoger secundair onderwijs of van het kwalificatiegetuigschrift aanvragen, aan een belasting worden onderworpen, terwijl zulks niet het geval is voor de personen die een gelijkwaardigheid van een ander diploma of getuigschrift aanvragen.

A.2.2. De verzoekende partij voert aan dat de motiveringen die blijken uit de memorie van toelichting van het programmadecreet van 11 december 2024 met betrekking tot het bedrag van de bestreden heffing, vaag zijn en dat zij een verhoging van dat bedrag, dat stijgt van 200 naar 400 euro, niet concreet verantwoorden. Zij beklemtoont dat een heffing die wordt geïnd als vergoeding voor een verstrekte dienst, enkel als retributie kan worden aangemerkt indien zij de tegenprestatie blijkt te vormen van een prioritair aan de heffingsplichtige verstrekte dienst en indien het gevorderde bedrag verband houdt met de kostprijs van de verstrekte dienst. In dat verband dient de overheid, zelfs indien zij een doel van ontrading kan nastreven door ervoor te kiezen een hogere of minder hoge retributie in te voeren als tegenprestatie voor een bepaalde dienstverlening, binnen de perken te blijven van een billijke evenredigheid tussen de kostprijs van de dienstverlening en het gevorderde bedrag, die inherent is aan het begrip « retributie » zelf. In dat kader dient de overheid de evenredigheid van het bedrag van

die retributie te verantwoorden, opdat de grondwettigheid van dat bedrag kan worden beoordeeld. De verzoekende partij voegt eraan toe dat, wanneer het bedrag van een retributie niet in verhouding staat tot de verstrekte dienst, het als een belasting moet worden aangemerkt.

A.2.3. Te dezen bedroeg de retributie die van toepassing is op de gelijkwaardigheidsaanvraag, 174 euro in 2012 en 200 euro in 2014. Volgens de verzoekende partij loopt de sindsdien opgetekende inflatie slechts tegen de 30 %, en doet het nieuwe bedrag van 400 euro bijgevolg een probleem rijzen. Zij beklemtoont dat, wat die vroegere bedragen betreft, de afdeling wetgeving van de Raad van State had bekritiseerd dat elementen die het mogelijk maken het verband van evenredigheid tussen de retributie en de kostprijs van de verstrekte dienst na te gaan ontbraken. Dezelfde kritiek kan worden geuit op de bestreden bepaling. De verzoekende partij merkt in het bijzonder op dat die verhoging enkel betrekking heeft op de retributie die wordt geïnd op een aanvraag tot gelijkwaardigheid van het getuigschrift hoger onderwijs, zodat een bijzondere verantwoording noodzakelijk is.

In werkelijkheid wordt de in artikel 9*bis*, eerste lid, 3°, van het koninklijk besluit van 20 juli 1971 bedoelde retributie verhoogd zonder dat die verhoging wordt verantwoord ten aanzien van de kostprijs van de verstrekte dienst, zodat die retributie als belasting moet worden aangemerkt. Bijgevolg worden de bestuursorganen welke die belasting opgelegd krijgen, gediscrimineerd ten opzichte van de andere bestuursorganen die een retributie moeten betalen. In het bijzonder kan de kwalificatie als belasting een dergelijke heffing strijdig maken met de regels die de respectieve bevoegdheden van de wetgevende macht en van de uitvoerende macht verdelen, aangezien de essentiële elementen van de belasting moeten worden vastgesteld door de wetgever. Te dezen evenwel worden, met uitzondering van het bedrag, alle contouren van de bestreden verplichte heffing, waaronder het bepalen van het element dat aanleiding ertoe geeft, vastgesteld in het koninklijk besluit van 20 juli 1971, hetgeen niet toelaatbaar is. Hoe dan ook kan artikel 1 van de wet van 19 maart 1971 « betreffende de gelijkwaardigheid van de buitenlandse diploma's en studiegetuigschriften », op grond waarvan dat koninklijk besluit is genomen, niet in die zin worden geïnterpreteerd dat het een machtiging verleent om een belasting aan te nemen, hetgeen hoe dan ook ongrondwettig zou zijn.

A.3.1. De Franse Gemeenschapsregering voert aan dat, opdat een heffing als retributie kan worden aangemerkt, zij de tegenprestatie moet uitmaken van een individualiseerbare dienst die de overheid verstrekt ten voordele van de heffingsplichtige en dat zij een vergoedend karakter moet vertonen, met andere woorden dat er een redelijke verhouding moet bestaan tussen het geïnde bedrag en de kostprijs of de waarde van de verstrekte dienst. Bovendien moet elke totstandkoming of verhoging van een retributie worden verantwoord opdat de tegenprestatie van een individualiseerbare dienst en het vergoedende karakter ervan kunnen worden beoordeeld. Te dezen voldoet de in de bestreden bepaling bedoelde verhoging van de administratieve kosten aan die vereisten. Die kosten stemmen daadwerkelijk overeen met een geïndividualiseerde dienstverlening waarbij een grondig onderzoek van het dossier van elke aanvrager vereist is alsook een verificatie van documenten, een vergelijkende analyse van buitenlandse studieprogramma's en de totstandkoming van een geïndividualiseerde administratieve beslissing. Het geïnde bedrag vergoedt dus geen algemene dienstverlening maar wel een specifieke dienst die wordt verstrekt ten voordele van de aanvrager. Bovendien werd het bedrag van de retributie vastgesteld door rekening te houden met de evolutie van de werkelijke kosten voor het behandelen van de dossiers, waarvoor een beroep wordt gedaan op gekwalificeerd administratief personeel, technische middelen en informaticabronnen.

A.3.2. De decreetgever heeft bovendien, op grond van de door de administratie overgezonden gegevens, het bedrag van de verhoging van de kosten uitdrukkelijk verantwoord door de noodzaak om de werkelijke kosten te dekken die voortvloeien uit zowel de voortdurende toename van het aantal gelijkwaardigheidsaanvragen als het steeds complexer worden van de op internationaal niveau opgelegde verificaties. Een dergelijk onderzoek houdt een groeiende administratieve werklast in, met name wegens de toegenomen internationalisering van de opleidingstrajecten en de diversiteit van de te onderzoeken onderwijssystemen. De Franse Gemeenschapsregering beklemtoont dat het bedrag van de administratieve kosten reeds meer dan tien jaar niet was aangepast. In dat verband vertegenwoordigt een loutere indexering op grond van de gezondheidsindex reeds een verhoging met bijna 60 euro. De bestreden herwaardering vormt dus een legitieme inhaalbeweging, die het mogelijk maakt aan te sluiten bij de huidige economische en administratieve realiteit. Bijgevolg kan de in de bestreden bepaling bedoelde bijdrage niet worden geacht haar vergoedend karakter te hebben verloren of onevenredig te zijn. Integendeel, zij behoudt een rechtstreeks en redelijk verband met de kostprijs van de verstrekte dienst. De herwaardering maakt van de bestreden retributie evenmin een belasting, omdat het doel niet erin bestaat de activiteiten van de Franse Gemeenschap *in globo* te financieren, maar wel de kosten voor de geïndividualiseerde behandeling van de gelijkwaardigheidsaanvragen te vergoeden.

A.3.3. De Franse Gemeenschapsregering doet eveneens gelden dat de vermeende discriminatie tussen aanvragers van gelijkwaardigheid onvoldoende wordt gestaafd. Allereerst stelt de verzoekende partij niet vast

welke retributies als basis zouden dienen voor de vergelijking. Vervolgens toont zij niet aan in welk opzicht de beoogde categorieën van personen zich in vergelijkbare situaties zouden bevinden. Te dezen bevinden de personen die een erkenning van gelijkwaardigheid van hun getuigschrift van het hoger secundair onderwijs of van hun studiegetuigschrift aanvragen, zich in een specifieke situatie die niet te vergelijken is met die waarin andere personen die gebruikmaken van gewone administratieve diensten, zich bevinden. Het verifiëren, analyseren en geldig verklaren waartoe wordt overgegaan, is technisch ingewikkeld en sterk geïndividualiseerd en er worden gespecialiseerde middelen voor ingezet. Er bestaat dus geen enkele pertinente vergelijkingsbasis om een onverantwoorde ongelijke behandeling aan te tonen.

A.3.4. Voor de goede orde voegt de Franse Gemeenschapsregering eraan toe dat de verhoging van de administratieve kosten niet tot enige waarneembare daling van het aantal gelijkwaardigheidsaanvragen heeft geleid, hetgeen aantoont dat die verhoging redelijk blijft en in verhouding blijft staan tot de daadwerkelijk verstrekte dienst, en dus ook het vergoedende karakter van die verhoging aantoont.

A.4. In haar memorie van antwoord merkt de verzoekende partij op dat de Franse Gemeenschapsregering zich, teneinde het bedrag van de bestreden retributie te verantwoorden, beperkt tot vage en algemene beweringen, die loutere standaardformuleringen lijken. Bijgevolg voert zij geen enkel concreet element aan waaruit blijkt dat dat bedrag in een redelijke verhouding staat tot de verstrekte dienst. Bovendien verwacht de Franse Gemeenschapsregering niet-vergelijkbaarheid en verschil in behandeling met elkaar. Hoewel het juist is dat personen die aan de bestreden retributie zijn onderworpen, zich in enigszins verschillende situaties bevinden ten aanzien van de werklast die aan de administratie wordt opgelegd, bevinden de beoogde categorieën van personen zich desalniettemin in vergelijkbare situaties, in zoverre zij net aan retributies worden onderworpen, die in verhouding moeten staan tot de verstrekte dienst. Ten slotte kan de omstandigheid dat de bestreden bepaling niet tot een daling van het aantal gelijkwaardigheidsaanvragen heeft geleid, de evenredigheid van de door de decreetgever bedoelde retributie niet aantonen. Een belasting kan immers zeer beperkt blijven, met een verwaarloosbaar ontradend effect, terwijl een hoge prijs sterk ontradend kan zijn, ook al zou die in verhouding staan tot het geleverde goed of de verstrekte dienst. Te dezen betalen de betrokken personen het bedrag dat hun wordt gevraagd omdat zij dat kunnen doen en omdat zij een gelijkwaardigheid nodig hebben om te werken of te studeren. Te hunnen aanzien is de vraag niet of het bedrag van de retributie in verhouding staat tot het werk van de administratie, aangezien zij zich in een situatie van noodzakelijkheid bevinden.

- B -

B.1.1. De wet van 19 maart 1971 « betreffende de gelijkwaardigheid van de buitenlandse diploma's en studiegetuigschriften » machtigt de Koning ertoe de voorwaarden en de procedure met betrekking tot de gedeeltelijke of volledige gelijkwaardigheid van, enerzijds, de naar buitenlands statuut behaalde diploma's en studiegetuigschriften met, anderzijds, de Belgische diploma's en studiegetuigschriften te bepalen (artikel 1, eerste lid, 2°).

Die machtiging wordt met name uitgevoerd bij artikel 9bis van het koninklijk besluit van 20 juli 1971 « tot vaststelling van de voorwaarden tot en de procedure van het verlenen van de gelijkwaardigheid van buitenlandse diploma's en studiegetuigschriften » (hierna : het koninklijk besluit van 20 juli 1971).

B.1.2. Vóór de wijziging ervan bij artikel 40 van het programmadecreet van de Franse Gemeenschap van 11 december 2024 « houdende diverse bepalingen betreffende Onderwijs,

schoolgebouwen, Onderzoek en cultuur » (hierna : het programmadecreet van 11 december 2024), dat de bestreden bepaling is, bepaalde artikel 9bis van het koninklijk besluit van 20 juli 1971 :

« De kosten verbonden aan het onderzoek van de aanvragen ingediend om de gelijkwaardigheid van een diploma te bekomen bij toepassing van de wet van 19 maart 1971 worden vastgesteld op :

1° € 76 voor een aanvraag om gelijkwaardigheid met een basisstudiegetuigschrift of een studiebekwaamheidsbewijs dat toelating geeft tot het gemeenschappelijke of gedifferentieerde eerste jaar van het gewoon secundair onderwijs met volledig leerplan. In afwijking van wat voorafgaat, worden geen enkele kosten gevraagd voor de aanvragers die hun schoolbezoek hebben voortgezet in een land dat de publieke hulpverlening voor de ontwikkeling geniet erkend door de Commissie Ontwikkelingssteun van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) bepaald op 1 januari 2003;

2° € 76 voor een aanvraag om gelijkwaardigheid met een attest van het eerste gedifferentieerde jaar, met een verslag van verworven bekwaamheden uitgereikt op het einde van het eerste gemeenschappelijk jaar of verder met een oriëntatieattest uitgereikt op het einde van één van de andere jaren van het gewoon [secundair] onderwijs met volledig leerplan. In afwijking van wat voorafgaat, worden geen enkele kosten gevraagd voor de aanvragers die hun studies hebben voortgezet in een land dat de publieke hulpverlening voor de ontwikkeling geniet, erkend door de Commissie Ontwikkelingssteun van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) bepaald op 1 januari 2003;

3° 200 euro voor een aanvraag om gelijkwaardigheid met het getuigschrift van het hoger secundair onderwijs of met het studiegetuigschrift, in voorkomend geval met het kwalificatiegetuigschrift van het zesde jaar van het secundair beroepsonderwijs of van het zevende jaar van het secundair technisch of beroepsonderwijs. In afwijking van hetgeen voorafgaat, worden deze kosten op 150 euro bepaald voor de aanvragers die hun studies hebben voortgezet in een land dat de publieke hulpverlening voor de ontwikkeling geniet, erkend door de Commissie Ontwikkelingssteun van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO);

4° 200 euro voor een aanvraag om gelijkwaardigheid voor de bekwaamheidsbewijzen bepaald in artikel 1, tweede en derde lid. In afwijking van hetgeen voorafgaat, worden deze kosten op 150 euro bepaald voor de aanvragers die hun studies hebben voortgezet in een land dat de publieke hulpverlening voor de ontwikkeling geniet erkend door de Commissie Ontwikkelingssteun van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO).

Het bedrag van de kosten bepaald in lid 1, 3°, moet ten laatste op 15 juli van het academiejaar, dat aan het jaar van de inschrijving voorafgaat, gestort worden, door middel van een bankgiro of van een storting over de post binnen de Europese Unie. Hoe het bedrag ook betaald wordt, het origineel betalingsbewijs moet binnen de voormelde termijn bij het dossier worden gevoegd en het rekeningnummer van de begunstigde, de naam en voornamen van de aanvrager en de betalingsreden moeten erop vermeld zijn. De gestorte kostenbedragen worden

in geen geval terugbetaald. Desgelijks zullen de betalingen die niet al de vereiste vermeldingen behelzen niet in aanmerking komen voor terugbetaling ».

B.1.3. Het beroep tot vernietiging heeft betrekking op de verhoging van de in artikel 9*bis*, eerste lid, 3°, eerste zin, van het koninklijk besluit van 20 juli 1971 bedoelde kosten, die 400 euro bedragen sedert de bestreden bepaling.

In de parlementaire voorbereiding van het programmadecreet van 11 december 2024 wordt in dat verband gepreciseerd :

« Dit artikel strekt ertoe het bedrag te wijzigen van de kosten voor het onderzoek van de aanvragen die worden ingediend om een gelijkwaardigheid te verkrijgen met het getuigschrift van het hoger secundair onderwijs of met het studiegetuigschrift, in voorkomend geval samen met het kwalificatiegetuigschrift van het zesde jaar beroepssecundair onderwijs of van het zevende jaar technisch secundair onderwijs of beroepssecundair onderwijs.

Teneinde de Raad van State te antwoorden en aan te tonen dat het voorgestelde forfaitaire bedrag redelijk is ten opzichte van de verstrekte diensten, kan worden gesteund op de gegevens die zijn meegedeeld door de Administratie.

De gemiddelde termijn om een dossier betreffende een gelijkwaardigheidsaanvraag te analyseren varieert in essentie naargelang van drie criteria : de mate van volledigheid van de dossiers, de periode van het jaar (waarbij een groot deel van de dossiers wordt ontvangen in de weken vóór 15 juli), en het aanwezige en beschikbare personeel.

Elk dossier vereist een individuele behandeling door een ambtenaar van het ministerie van de Franse Gemeenschap die moet waken over de volledigheid van het dossier en zich ervan moet vergewissen dat een gelijkwaardigheid behoorlijk wordt toegekend.

Die individuele behandeling is nauwkeurig en vereist met name dat men zich vergewist van de authenticiteit van de door de aanvrager overgelegde papieren documenten. De ‘ papieren ’ behandeling brengt een zware werklast met zich mee.

Dat forfaitaire bedrag is ook aangepast om rekening te houden met de kosten die worden veroorzaakt door het voortdurend verbeteren van de dossierbehandelingsprocessen die onder meer een reflectie inhouden over het bestaande proces met het oog op een administratieve vereenvoudiging en een snellere behandeling van de dossiers.

Voor het jaar 2023 vereisen 10 430 gelijkwaardigheidsaanvragen, van de 17 722 aanvragen die zijn ingediend voor het secundair onderwijs [...], de betaling van administratieve kosten ten bedrage van 200 euro. Die 200 euro aan administratieve kosten zullen worden verhoogd tot 400 euro » (*Parl. St.*, Parlement van de Franse Gemeenschap, 2024-2025, nr. 34/1, pp. 29-30).

En :

« Hoewel [studenten die onderdanen zijn van derde landen,] onrechtstreeks de Belgische overheidsfinanciën financieren, onder meer via de btw, dragen zij beduidend minder bij aan de financiering van de Belgische overheidsdiensten, en dus, rechtstreeks of onrechtstreeks, aan die van het hoger onderwijs, ten opzichte van Belgische studenten of Belgische inwoners.

In eerste instantie bestond het doel erin de zeer hoge kosten vast te stellen van de toename van het aantal buitenlandse studenten voor de werking van de administratie en van de ‘ Service des Équivalences ’ (Dienst Gelijkwaardigheid van de Franse Gemeenschap). Om een gedeeltelijk antwoord te bieden op die meerkosten, wordt voorgesteld om de rechten voor gelijkwaardigheid te verhogen van 200 naar 400 euro.

Concreet betreft dat enkel de helft van de toekomstige studenten die een gelijkwaardigheid van hun diploma secundair onderwijs aanvragen. Bij wijze van voorbeeld, maar de cijfers verschillen van jaar tot jaar, werden voor het jaar 2023 10 118 gelijkwaardigheidsaanvragen ingediend bij de ‘ Service des Équivalences ’ door aanvragers die houder zijn van een diploma van het hoger secundair onderwijs dat is uitgereikt door een lidstaat van de Europese Unie.

Van die 10 118 aanvragen tot gelijkwaardigheid van Europese diploma’s betreffen de meeste gelijkwaardigheidsaanvragen (8 940 aanvragen, zijnde 88,35 %) Franse baccalaureaatsdiploma’s.

Voor het jaar 2023 vereisen 10 430 gelijkwaardigheidsaanvragen, van de 17 722 aanvragen die zijn ingediend voor het secundair onderwijs, de betaling van administratieve kosten ten bedrage van 200 euro. Die 200 euro aan administratieve kosten zullen worden verhoogd tot 400 euro.

De verhoging met 200 euro van de rechten voor gelijkwaardigheid hebben geen betrekking op de resterende 7 271 gelijkwaardigheidsaanvragen voor de toegang tot het hoger onderwijs, waarvan het tarief thans 150 euro bedraagt, omdat zij betrekking hebben op landen die officiële ontwikkelingshulp genieten.

De administratie heeft geoordeeld dat de verhoging met 200 euro ontvangsten in de orde van 2 086 000 euro zal kunnen opleveren. Op zich alleen variëren die ontvangsten uiteraard. De ‘ Service des Équivalences ’ is van mening dat die tariefverhoging met 200 euro een uiteindelijk verwaarloosbare weerslag zal hebben op het totaal aantal aanvragen en buitenlandse studenten niet zou mogen ontmoedigen hun gelijkwaardigheidsaanvraag in te dienen. Dat is bij deze gezegd.

Mevrouw de minister-president wenst bovendien eraan te herinneren dat de Regering de verminderde rechten voor studenten uit armere landen niet heeft gewijzigd, die rechten voor gelijkwaardigheid vastgesteld op 150 euro zullen blijven genieten. Het betreft hier een billijke en evenwichtige maatregel » (*Parl. St.*, Parlement van de Franse Gemeenschap, 2024-2025, nr. 34/6, pp. 6-7).

B.2. Het enige middel is afgeleid uit de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met de artikelen 170 en 173 van de Grondwet, in zoverre het in de bestreden bepaling vastgestelde bedrag van de kosten voor gelijkwaardigheid onevenredig zou zijn.

B.3.1. Volgens de Franse Gemeenschapsregering bepaalt de verzoekende partij niet nauwkeurig met welke categorie van personen de personen die de in de bestreden bepaling bedoelde kosten voor gelijkwaardigheid verschuldigd zijn, moeten worden vergeleken, zodat het middel onontvankelijk is.

B.3.2. Wanneer wordt aangevoerd dat een verschil in behandeling het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie schendt, dienen in de regel de te vergelijken categorieën van personen nauwkeurig te worden geïdentificeerd en dient te worden uiteengezet in welk opzicht de bestreden bepaling een verschil in behandeling teweegbrengt dat discriminerend zou zijn.

Wanneer een verzoekende partij, in het kader van een beroep tot vernietiging, echter de schending aanvoert van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in samenhang gelezen met andere bepalingen of met algemene rechtsbeginselen die een fundamentele waarborg bevatten, bestaat het middel erin dat zij van oordeel is dat een verschil in behandeling wordt ingesteld doordat die fundamentele waarborg haar wordt ontnomen door de bepaling die zij met het beroep bestrijdt, terwijl die waarborg voor andere rechtsonderhorigen onverminderd geldt.

B.3.3. Uit de uiteenzetting van het enige middel blijkt dat het Hof wordt verzocht te onderzoeken of het bedrag van de in artikel 9*bis*, eerste lid, 3°, eerste zin, van het koninklijk besluit van 20 juli 1971 bedoelde kosten voor gelijkwaardigheid evenredig is met de kostprijs of de waarde van de verstrekte dienst en of die kosten, die als een retributie in de zin van artikel 173 van de Grondwet worden voorgesteld, niet als een belasting in de zin van artikel 170 van de Grondwet moeten worden aangemerkt. De verzoekende partij voert meer bepaald aan dat de personen die die kosten verschuldigd zijn, zouden worden gediscrimineerd ten opzichte van alle andere bestuursinstellingen op wie een retributie betrekking heeft, inzonderheid die welke behoren tot de andere categorieën die in artikel 9*bis* van het koninklijk besluit van 20 juli 1971 zijn vermeld, en dat, naast het bedrag van de kosten voor gelijkwaardigheid, de andere essentiële elementen van de belasting niet zouden worden vastgesteld bij een wetsbepaling

maar bij een administratieve handeling met een reglementaire draagwijdte, hetgeen afbreuk zou doen aan het door artikel 170 van de Grondwet gewaarborgde wettigheidsbeginsel.

Het middel wordt dus op voldoende duidelijke wijze uiteengezet. Uit de memorie van de Franse Gemeenschapsregering blijkt bovendien dat zij het middel goed heeft begrepen en een dienstig verweer heeft kunnen voeren.

B.3.4. De exceptie wordt verworpen.

B.4.1. De artikelen 10 en 11 van de Grondwet waarborgen het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie.

Het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie sluit niet uit dat een verschil in behandeling tussen categorieën van personen wordt ingesteld, voor zover dat verschil op een objectief criterium berust en het redelijk verantwoord is.

Het bestaan van een dergelijke verantwoording moet worden beoordeeld rekening houdend met het doel en de gevolgen van de betwiste maatregel en met de aard van de ter zake geldende beginselen; het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie is geschonden wanneer vaststaat dat er geen redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel.

B.4.2. Zowel artikel 170 van de Grondwet, wat de belastingen betreft, als artikel 173 van de Grondwet, wat de retributies betreft, waarborgen dat geen heffing wordt opgelegd zonder het optreden van de bevoegde vertegenwoordigende vergadering. De waarborg van het wettigheidsbeginsel heeft in beide gevallen evenwel niet dezelfde draagwijdte.

Inzake belastingen is elke delegatie die betrekking heeft op het bepalen van een van de essentiële elementen van de belasting in beginsel ongrondwettig. Tot de essentiële elementen van de belasting behoren de aanwijzing van de belastingplichtigen, de belastbare materie, de belastbare grondslag, de aanslagvoet en de eventuele belastingvrijstellingen en -verminderingen.

Inzake retributies volstaat het dat de bevoegde wetgever de gevallen omschrijft die aanleiding kunnen geven tot het heffen van de retributie, aangezien het regelen van andere essentiële elementen, zoals het bedrag van de retributie, kan worden gedelegeerd.

B.5.1. Het onderzoek van het middel houdt in dat wordt bepaald of de bestreden bepaling een retributie of een belasting invoert.

B.5.2. Uit de in B.1.3 weergegeven parlementaire voorbereiding blijkt dat de decreetgever de in artikel 9*bis*, eerste lid, 3°, van het koninklijk besluit van 20 juli 1971 bedoelde kosten voor gelijkwaardigheid heeft beschouwd als een retributie.

De vaststelling dat een heffing door de decreetgever als « retributie » wordt aangemerkt, volstaat evenwel op zich niet om die heffing daadwerkelijk als een retributie te kwalificeren.

B.5.3. Opdat een heffing kan worden gekwalificeerd als een retributie, is niet alleen vereist dat het gaat om de vergoeding van een dienst die de overheid presteert ten voordele van de heffingsplichtige individueel beschouwd, maar ook dat zij een louter vergoedend karakter heeft, zodat er een redelijke verhouding moet bestaan tussen de kostprijs of de waarde van de verstrekte dienst en het bedrag dat de heffingsplichtige verschuldigd is.

Bovendien, wanneer het bedrag van de retributie voor een bepaalde categorie van heffingsplichtigen hoger is, moet dat hogere bedrag worden verantwoord door een verhoogde dienstverlening ten aanzien van die categorie.

Wanneer de decreetgever het bedrag van een retributie vaststelt, is hij evenwel niet gehouden tot een strikte overeenstemming tussen de kostprijs of de waarde van de verstrekte dienst en het bedrag dat de heffingsplichtige verschuldigd is, maar kan hij de retributie aanpassen aan categorieën van heffingsplichtigen, met name op grond van hun draagkracht of de kosten die eigen zijn aan de dienst die hun wordt verstrekt.

B.6.1. Uit de in B.1.3 weergegeven parlementaire voorbereiding blijkt dat het onderzoek van een in artikel 9*bis*, eerste lid, 3°, van het koninklijk besluit van 20 juli 1971 bedoelde

gelijkwaardigheidsaanvraag een individuele behandeling door een ambtenaar van de Franse Gemeenschap vereist, die met name moet nagaan of het dossier volledig is en of de voorgelegde documenten authentiek zijn.

De bestreden bepaling heeft dus betrekking op de vergoeding van een dienst die de overheid presteert ten voordele van de heffingsplichtige individueel beschouwd.

B.6.2. Wat inzonderheid de verhoging betreft van het bedrag van de kosten voor gelijkwaardigheid tot 400 euro, dient allereerst te worden opgemerkt dat het vroegere bedrag van 200 euro bijna tien jaar geleden werd vastgesteld bij het programmadecreet van de Franse Gemeenschap van 18 december 2014 « houdende diverse maatregelen betreffende de begrotingsfondsen opgenomen in de algemene uitgavenbegroting van de Franse Gemeenschap, de dotaties en subsidies toegekend aan sommige instellingen met een beheersovereenkomst, het leerplichtonderwijs en het onderwijs voor sociale promotie, de Infrastructuren, het Kleine Kind, de Cultuur, de Jeugd, de voorwaarden voor de toekenning van de gelijkwaardigheid van diploma's en studiegetuigschriften uit het buitenland, de 'Académie de Recherche et d'Enseignement supérieur (ARES)', de financiering van het universitair hoger onderwijs en het Onderzoek » (hierna : het programmadecreet van 18 december 2014).

In dat verband maakt de bestreden bepaling, zoals de Franse Gemeenschapsregering beklemt, het met name mogelijk rekening te houden met de stijging van de levensduurte sedert de inwerkingtreding van het programmadecreet van 18 december 2014.

B.6.3. Naast het doel van een aanpassing aan de economische realiteit blijkt uit de in B.1.3 weergegeven parlementaire voorbereiding dat de bestreden bepaling redelijk wordt verantwoord door de voortdurende toename van het aantal aanvragen met betrekking tot de in artikel 9bis, eerste lid, 3°, van het koninklijk besluit van 20 juli 1971 bedoelde gelijkwaardigheid, die leidt tot een administratieve overbelasting gedurende een periode van enkele weken, en door het proces om de behandeling van die dossiers te verbeteren, met name vanuit een bekommernis om versnelling en administratieve vereenvoudiging.

B.6.4. De voorgaande overwegingen verantwoorden ook dat die gelijkwaardigheidsaanvragen aanleiding geven tot een verhoogde dienstverlening ten opzichte

van de dienstverlening in het kader van de andere in artikel 9*bis* van het koninklijk besluit van 20 juli 1971 bedoelde gelijkwaardigheidsaanvragen.

B.6.5. Voor het overige kan uit het gegeven dat de decreetgever heeft voorzien in een verminderd bedrag van 150 euro voor de aanvragers die hebben gestudeerd in een land dat publieke ontwikkelingshulp geniet en dat is erkend door het « Development Assistance Committee » (Comité voor ontwikkelingsbijstand) van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling, op zich niet worden besloten dat de retributie niet in verhouding zou staan tot de administratieve kosten van de behandeling van de gelijkwaardigheidsaanvragen voor de aanvragers die dat verminderde bedrag niet genieten.

Die vermindering heeft immers tot gevolg dat de administratieve kosten van de behandeling van de betrokken aanvragen ten laste blijven van de overheid, en niet dat die kosten zouden worden gespreid over diegenen die ze niet genieten.

B.6.6. Ten aanzien van de elementen die voorafgaan, is de omvang van de in de bestreden bepaling bedoelde verhoging van de kosten voor gelijkwaardigheid niet dermate aanzienlijk dat daaruit moet worden afgeleid dat de door de betrokken heffingsplichtigen verschuldigde bijdragen niet langer als retributies kunnen worden gekwalificeerd.

B.7. Het enige middel is niet gegrond.

Om die redenen,

het Hof

verwerpt het beroep.

Aldus gewezen in het Frans, het Nederlands en het Duits, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op 17 september 2026.

De griffier,

Nicolas Dupont

De voorzitter,

Pierre Nihoul